

2008

WŁODZIMIERZ MARKOWSKI

ABC

small business'u

A

— jak założyć i prowadzić własną firmę

B

— **Firma na księdze
przychodów
i rozchodów**

C

— jak Cię rozliczy Urząd Skarbowy

(stan prawny na dzień 1.01.2008)

WYDAWNICTWO
MARCUS s. c.

WŁODZIMIERZ MARKOWSKI

ABC

small business'u

A — jak założyć i prowadzić własną firmę

B — **Firma na księdze
przychodów
i rozchodów**

C — jak Cię rozliczy Urząd Skarbowy

(stan prawny na dzień 1.01.2008)

WYDAWNICTWO **MARCUS** s. c.
WYDANIE XX

SPIS TREŚCI

A - jak założyć i prowadzić własny biznes

I. ZAKŁADASZ WŁASNĄ FIRME

1.	Przedsiębiorstwo osoby fizycznej	11
	— REGON	13
	— NIP - Numer Identyfikacji Podatkowej	13
	— Firmowe konto bankowe.....	15
	— Rozliczenia bezgotówkowe	17
	— Pełnomocnictwo	17
	— Rezydencja podatkowa	18
	— Mały podatnik i podatnik rozpoczynający działalność gospodarczą	19
	— Podatek od towarów i usług VAT—kto jest wათwcem	20
	— Podatek dochodowy — wybór formy opodatkowania	22
	— Inne zgłoszenia obowiązujące przedsiębiorcę	26
	— Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej	27
	— Krajowa Informacja Podatkowa	30
	— Krajowy Rejestr Sądowy	30
	— Pułapki na przedsiębiorców	32
	— Deklaracje przez internet	38
	— Samozatrudnienie.....	39
	— Umowa agencyjna	40
	— Umowa zlecenia i umowa o dzieło	40
	— Kontrakty menegerskie	41
	— Wspólna działalność małżonków	42
2.	Spółka cywilna	42
3.	Spółki osobowe	47
	— spółka jawna	48
	— spółka partnerska	49
	— spółka komandytowa	50
	— spółka komandytowo-akcyjna	50
4.	Spółki kapitałowe	51
	— spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	52
	— spółka akcyjna	54
	— spółka europejska	54
	— Łączenie się, podział i przekształcenia spółek	54

II. MARKETING

1.	Nisza rynkowa	57
2.	Biznesplan	58
3.	Analiza techniczno-ekonomiczna	65
4.	Pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw	66
5.	Pomoc publiczna	67
6.	Pieniądze, kredyty	68
7.	Terminy zapłaty — kredyt kupiecki	71
8.	Faktoring	72
9.	Franchising (franczyza)	72
10.	Outsourcing	73
11.	Sklepy internetowe. Sprzedaż wysyłkowa	74
12.	Promocja, reklama	76

III. PCC, OPAKOWANIA, TRANSPORT

1.	Podatek od czynności cywilnoprawnych	77
2.	Opłata skarbowa	78
3.	Opakowania. Obowiązki przedsiębiorców	78

4.	Obowiązki sprzedawców sprzętu AGD	83
5.	Transport	85

IV. RADZĘ CI

1.	Mnie włamania nie dotyczą	87
2.	Ubezpiecz firmę	87

B - Księgowość Twojej Firmy

I. RYCZAŁT OD PRZYCHODÓW EWIDENCJONOWANYCH	89
1. Kto może być ryczałtowcem	89
2. Wyłączenia z ryczałtu	91
3. Stawki ryczałtu	92
4. Przychód ryczałtowca	95
5. Ewidencja przychodów i ewidencje vatowskie	96
6. Odliczenia	98
7. Wykaz środków trwałych	101
8. Ewidencja wyposażenia	103
9. Remanent (spis z natury)	103
10. Pracownicy	104
11. Samochód w firmie ryczałtowca	105
12. Być albo nie być ryczałtowcem	106
13. Podatki ryczałtowca	106
14. Deklaracja roczna PIT-28	108
15. Ryczałtowiec likwiduje firmę	110
KALENDARIUM RYCZAŁTOWCA	112

II. KARTA PODATKOWA	120
----------------------------------	-----

III. PODATKOWA KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW

1. Zanim usiądziesz do księgi	125
2. Prowadzisz księgę	139
3. Przychody	148
4. Koszty uzyskania przychodu	153
5. Podróże służbowe	164
6. Samochód w firmie	168
7. Wyposażenie, środki trwałe, amortyzacja	175
8. Leasing	188
9. Komis, lombard, kantor	191
10. Straty w firmie	192

IV. NIERUCHOMOŚCI—NAJEM, SPRZEDAŻ, DAROWIZNA

1. Najem, dzierżawa opodatkowany ryczałtem	193
2. Odpłatne zbycie nieruchomości mieszkalnej	198
3. Odpłatne zbycie nieruchomości użytkowej	198
4. Sprzedaż nieruchomości spadkowych i darowanych	199

V. VAT - PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG

1. Kto i za co płaci	201
— Słowniczek i właściwość miejscowa	201
— Limit VAT. Drobni przedsiębiorcy	204

— Przedmiot opodatkowania	206
— Dostawa towarów. Darowizny, prezenty małej wartości	206
— Świadczenie usług	208
— Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów WNT	208
— Wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów WDT	209
— Likwidacja działalności gospodarczej	210
— Podatnicy - działalność gospodarcza - umowy zlecenia	211
2. Obowiązek podatkowy	212
3. Miejsce świadczenia dostawy i nabycia towarów	216
4. Miejsce świadczenia usług	218
5. Podstawa opodatkowania	221
6. Import towarów	224
7. Stawki podatku VAT	225
8. Zwolnienia z VAT	227
9. Stawka 0% - szczególne przypadki	232
10. Podatek należny - szczególne przypadki	234
11. Odliczenia i zwroty. Samochód w firmie	234
12. Rejestracja VAT	243
13. Deklaracje	247
14. Informacje podsumowujące	249
15. Deklaracje statystyczne INTRASTAT	249
16. Wpłata podatku	250
17. Faktury	250
18. Faktury elektroniczne	258
19. Ewidencje i sankcje	259
20. Kasy rejestrujące	261
21. Usługi taxi	269
22. VAT w rolnictwie. Rolnik ryczałtowy	270
23. Usługi turystyczne. System opodatkowania VAT marża	270
24. Komis	272
25. Artykuły używane, antyki - VAT marża	273
26. Zwrot VAT dla podróżnych	274
27. Transakcje trójstronne	275
28. Ulga na złe długi	276

VI. PRACOWNICY

1. Zatrudnienie	279
2. Wynagrodzenia	284
3. Podatki pracownika	289
— zaliczki na podatek dochodowy pracownika	292

VII. UBEZPIECZENIA W TWOJEJ FIRMIE

1. Ubezpieczenia społeczne	306
2. Ubezpieczenia zdrowotne	324
3. Zaległości składkowe	329
4. Zgłoszenie do ubezpieczenia	331
5. Przerwa w działalności	333
6. Raporty miesięczne i roczne	334
7. Kontrole ZUS-u	338

8.	Zasiłki chorobowe i inne	338
9.	Zakładowy Fundusz Socjalny	340
10.	BHP w Twojej firmie	341
VIII. OPODATKOWANIE FIRMY NA KSIEDZE P. I R.		
1.	Rozliczanie zaliczek miesięcznych (kwartalnych)	343
	— wg skali podatkowej 19-30-40%	345
	— wg stawki liniowej 19%	351
	— jaką wybrać metodę opodatkowania?	354
	— uproszczona forma opodatkowania	354
	— kredyt podatkowy (wakacje podatkowe)	355
2.	Rozliczenie roczne dochodu	356
	— Ulgi odliczane od dochodu w trakcie roku	356
	— Ulgi odliczane od podstawy opodatkowania na koniec roku	357
	- Odsetkowa ulga inwestycyjna	357
	- Wydatki na nabycie nowych technologii	357
	— Ulgi odliczane od podatku	358
	- Darowizny 1% - Organizacje Pożytku Publicznego	358
	- Ulga na każde wychowywane dziecko	358
	- Ulga na gospozię	362
	- Kasa mieszkaniowa — kontynuacja	363
	— PIT—D	359
	— PIT—O	361
	— Zwrot VAT dla budujących i wykaz towarów upoważniających do zwrotu VAT	363
	— Załącznik do rozdziału 1. Przychody zwolnione z podatku dochodowego	365

C - jak Cię rozliczy Urząd Skarbowy

I. CO MYŚLI URZĄD O TWOJEJ FIRMY	370
II. KONTROLA — trudne odpowiedzi na proste pytania	371
III. METODY ROZLICZANIA TWOJEJ DZIAŁALNOŚCI	
1. Prawidłowo i rzetelnie	379
2. Szczegółowa analiza firmy	379
IV. TROCHĘ PRAWA	
1. Ordynacja podatkowa	382
— Wiążące interpretacje prawa podatkowego	382
— Krajowa Informacja Podatkowa	384
— Odszkodowania za poniesione straty i utracone korzyści	385
— Korygowanie deklaracji podatkowych	386
— Błąd w zeznaniu podatkowym	386
— Odsetki za zwłokę	387
— Nadpłaty podatku	387
— Wcześniejszy zwrot podatku VAT (UWAGA—HIT !!!)	387
— Klauzula obejścia prawa	388
— Przedwymiarowe zabezpieczenie należności podatkowych	388
— Wstrzymanie wykonania decyzji	389
— Ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych	389
— Zaokrąglenia podstawy opodatkowania i podatków	390

— Porozumienia w sprawie cen transakcyjnych	390
— Pięcioletni bieg terminu przedawnienia	392
— Dowody w postępowaniu podatkowym	392
— Sprzymierzeńcy w sporach z fiskusem	392
— Samoobrona fiskusa	392
— Banki i SKOK-i musza donosić	392
— Odpowiedzialność płatnika	393
— Pełnomocnik i deklaracje	393
2. Twoje prawa i obowiązki	393
3. Co Ci grozi	401
4. Schemat obrony	406
V. ZBIÓR PRZEPISÓW	408
— WZORY FORMULARZY I EWIDENCJI	411
— KALENDARIUM PODATNIKA	438
— INDEKS RZECZOWY	439
— ŚCIAĞA I TABELE PODATKU DOCHODOWEGO	443

SPIS WZORÓW FORMULARZY I EWIDENCJI

wzór nr 1	— Zgłoszenie do ewidencji działalności gospodarczej	412
wzór nr 2	— Zawiadomienie/oświadczenie o wyborze formy opodatkowania	413
wzór nr 3	— Ewidencja przychodów — ryczałt	414
wzór nr 4	— Zestawienia dowodów sprzedaży dziennej — 4 warianty	415
wzór nr 5	— Dzielne zestawienia sprzedaży nie udokumentowanej	415
wzór nr 6	— Uproszczona ewidencja sprzedaży VAT	417
wzór nr 6a	— Ewidencja sprzedaży VAT marża	417
wzór nr 7	— Miesięczne zestawienie przychodów	418
wzór nr 8	— Dowód wewnętrzny	418
wzór nr 9	— Ewidencja (rejestr) zakupu VAT	419
wzór nr 10	— Ewidencja (rejestr) sprzedaży VAT	420
wzór nr 11	— Opis dostawy	421
wzór nr 12	— Dowód przesunięcia	421
wzór nr 13	— Ewidencja przebiegu pojazdu	422
wzór nr 14	— Zestawienie wydatków samochodowych	423
wzór nr 15	— Spis z natury (remanent)	424
wzór nr 16	— Ewidencja wyposażenia	425
wzór nr 17	— Ewidencja środków trwałych	425
wzór nr 18	— Ryczałt — wykaz środków trwałych	426
wzór nr 19a	— Ewidencja w lombardzie	426
wzór nr 19b	— Ewidencja w kantorze	427
Wzór nr 19c	— Ewidencja kupna i sprzedaży złota i platyny	427
wzór nr 20	— PIT-2	428
wzór nr 21	— Karta przychodów pracownika	429
wzór nr 22	— PIT-12	430
wzór nr 23	— Kwestionariusz osobowy	431
wzór nr 24	— Umowa o pracę	432
wzór nr 25	— Rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem	432
wzór nr 26	— Rozwiązanie umowy o pracę ze skróconym okresem wypowiedzenia	433
wzór nr 27	— Wypowiedzenie warunków umowy o pracę	433
wzór nr 28	— Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia	433
wzór nr 29	— Umowa zlecenia	434
wzór nr 30	— Umowa o dzieło	435
wzór nr 31	— Umowa dzierżawy	436
wzór nr 32	— Umowa użyczenia	437

Wstęp

To już XX, a więc jubileuszowe wydanie „ABC small business'u”. Od pierwszego wydania w roku 1992 poradnik urósł od 120 do ponad 440 stron. Średnio przyrastał więc o 22% rocznie. Można zaryzykować twierdzenie, że przez te lata nasz system podatkowy w takim właśnie tempie ulegał skomplikowaniu. I to przy głośzonych jednocześnie deklaracjach, że tym razem będzie już prościej, czytelniej i przyjaźniej dla przedsiębiorców.

Nie ma najmniejszych powodów by nie wierzyć, że zamiary kolejnych reformatorów były szczerze. Każdy z nich chciałby przeforsować swoje pomysły i pozostawić na systemie podatkowym swój trwały ślad. Jednak niestabilność polityczna i opór materii (zarówno opór starej kadry urzędniczej jak i niektórych polityków) powodowały, że do tej pory nie został opracowany i przyjęty przez wszystkie znaczące opcje polityczne spójny i dalekosiężny program reformy finansów publicznych, a w jego ramach systemu podatkowego. Zmieniającym się stale ministrom finansów starcza sił zaledwie na przeforsowanie kosmetycznych zmian. Do końca 2007 roku ogłoszonych zostało 90 większych i mniejszych nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych z 1991 roku. Jest to średnio prawie sześć zmian każdego roku, ale zmiany te nie zawsze szły w oczekiwanym przez podatników kierunku.

W bieżącym roku nowej ekipie nie udało się niestety wprowadzić obiecywanego powszechnego podatku liniowego, głównie zresztą z powodu oporu koalicjanta. Warto się jednak zastanowić, czy brak tego podatku rzeczywiście szkodzi biznesowi i kto jest tak naprawdę jego orędownikiem.

Podatek liniowy o stałej stawce 19% funkcjonuje w gospodarce już od kilku lat. Wiele firm dawno przeszło na ten sposób opodatkowania, potwierdzając tym samym, że jest to dobry system, może z nieco zbyt wysoką stawką podatku. Przy opodatkowaniu wg skali pozostali wyłącznie najdrobniejsi przedsiębiorcy, których dochód roczny nie przekracza 50 000 zł. Kwota wolna od podatku przesądza o tym, że opodatkowanie wg skali jest dla nich atrakcyjniejsze. Tak więc dla biznesu skala podatkowa i progresywność podatku jest całkowicie obojętne. Po prostu po przekroczeniu pierwszego progu przechodzą na opodatkowanie liniowe.

Podatek wg stawki 30 lub 40 % dochodu płaci w Polsce niewielka grupa ludzi i to wcale nie przedsiębiorcy. Są to menedżerowie, handlowcy, wysokiej klasy wykładowcy, lekarze, i różni specjaliści. Nie stanowią oni zorganizowanej grupy, która potrafiłaby głośno walczyć o prawa i pieniądze swoich członków. Ponieważ w grupie tej znajdują się także osoby z wyśrubowanymi ponad miarę zarobkami, głównie z kręgów kadry zarządzającej, trudno jest uzyskać obecnie szerokie poparcie społeczne dla idei powszechnego podatku liniowego.

I nagle w grupie podatników zarabiających więcej niż wynosi górny próg skali podatkowej znalazło się nagle prawie dwa miliony „polskich hydraulików”, ludzi ciężko i uczciwie pracujących, którzy wreszcie ujrzeli szansę na trwałą poprawę swojego bytu. Wielu z nich chce te pieniądze przywieźć do kraju i tu je zainwestować. I oto dowiadują się, że mimo zapłacenia podatków tam gdzie pracowali, muszą polskiemu fiskusowi oddać dodatkowo od 20 do 40 procent zarobionych pieniędzy. Często są to wszystkie pieniądze, które przywożą ze sobą do kraju.

Jeszcze nie widzą że jest to efekt „sprawiedliwości społecznej”, którą wmawiali im różni politycy, ale już zrozumieli, że jest to głęboko niesprawiedliwe. Niektórzy wprost nazywają to grabieżą. I to są właśnie podatnicy, którzy nie zdając sobie często z tego sprawy, głośno wołają o podatek liniowy.

Można się spierać, czy dwuprogowa (obecna) skala podatkowa jest czy nie jest „sprawiedliwa społecznie” i czy wprowadzony w to miejsce podatek liniowy rozwiązałby wszystkie bolączki. Myślę że skala jednoprogowa, która obowiązywać będzie od roku 2009 rozwiąże wiele problemów, a po niewielkiej modyfikacji byłaby wystarczającym ograniczeniem dla zarobków tzw. „kominowych”.

Bowiem prawdziwym problemem nie jest jedno czy dwuprogowa skala podatkowa. Problemem jest wysokość kwoty poszczególnych progów, a także wysokość kwoty wolnej. W obecnym systemie osoba otrzymująca minimalne, czyli głodowe wynagrodzenie, musi płacić podatek począwszy już od kwietniowej wypłaty. Osoba nieco lepiej uposażona, która zarabia 3700 zł, czyli zaledwie 600 zł więcej od średniej krajowej, osiąga w skali roku pułap pierwszego progu podatkowego. Wszystko co zarobi ponad to opodatkowane będzie wg stawki 30% , a następnie 40%.

Jeżeli więc nie można uzyskać społecznego i politycznego przyzwolenia na podatek liniowy, trzeba zaakceptować to, co zostało zaklepane w ustawie dla roku przyszłego, czyli jeden próg. Całą energię skupić zaś należy na podwyższeniu kwoty wolnej i wysokości progu podatkowego. Uważam że należy przyjąć, że kwota wolna od podatku absolutnie nie powinna być niższa od dwunastokrotności najniższego wynagrodzenia. Dałoby to kwotę wolną w wysokości 13 500 zł. Obliczając natomiast wysokość progu podatkowego można założyć, że wynagrodzenie dobrego specjalisty w wysokości np. 20 000 zł miesięcznie nie budziłoby sprzeciwów w społeczeństwie. A to określałoby wysokość progu podatkowego na kwotę 240 000 zł.

Wysokość tego progu można oczywiście dyskutować, ale wydaje się, że minimalna wysokość kwoty wolnej może podlegać dyskusji, ale wyłącznie w górę.

Wróćmy jednak do tych corocznych, nie zawsze akceptowanych przez podatników zmian w ustawach podatkowych. Tym razem, na fali krytyki pazerności fiskusa w stosunku do darczyńców żywności, wprowadzono do ustawy vatowskiej przepis umożliwiający podobno obniżenie podatku VAT, poprzez możliwość opodatkowania darowanej żywności od faktycznej jej wartości w momencie darowizny. Fiskusowi niestety nie starczyło zaufania, by pozostawić

darczyńcy swobodę określenia ceny rynkowej czerstwiejącego chleba czy tracącej przydatność do spożycia konserwy. Zamiast ceny rynkowej darczyńca musi określić jaką hipotetyczną cenę musiałby zapłacić odbiorca darów konkurencyjnemu dostawcy za taki sam towar. Jakże łatwo jest zakwestionować taką wycenę.

Nowy ust 10 a art. 29 ustawy o VAT jest zresztą napisany w sposób tak zagmatwany i bełkotliwy, że żaden z przedsiębiorców którym go pokazywałem nie był w stanie nic z niego zrozumieć. Dodatkowo, nie wiedząc z jakiego powodu, ograniczono odbiorców takich darów do organizacji pożytku publicznego i to wyłącznie z przeznaczeniem darowizny na działalność charytatywną. Dyskryminacją objęto w ten sposób wszystkich innych potrzebujących (szkoły, domy dziecka), bo przekazywaną im żywność (nie mówiąc już o artykułach przemysłowych) darczyńca musi opodatkować podatkiem VAT od wartości równej cenie nabycia.

Fiskus nie może zrozumieć, że niesprzedany chleb jest wieczorem dla producenta wart mniej niż przysłowiowy chleb dla konia, bo kto teraz tyle koni znajdzie. Ten umowny chleb powinien być przekazany do najbliższej potrzebującej jednostki wychowawczej czy opiekuńczej, niezależnie od jej statusu, bez mnożenia kosztów administracyjnych, magazynowych i transportowych.

Czy naprawdę musimy się stale zmagać z takimi przepisami?

- „Trzeba wziąć maczetę i ciąć, ciąć i jeszcze raz ciąć”!!!

- Trzymamy Pana za słowo Panie Premierze!

MARCUS

P.S. Nowi ministrowie zapowiadają zmiany i to jeszcze w roku 2008. Mowa jest o podwyższeniu limitu przychodu zobowiązującego do przejścia na pełną rachunkowość - do 1 200 000 euro, o wprowadzeniu legendarnego już jednego okienka przy rejestracji firmy, o możliwości zawieszania działalności firmy, o zastąpieniu uciążliwych zaświadczeń oświadczeniami przedsiębiorcy, o uproszczeniach w uzyskiwaniu wiążących interpretacji przepisów, nie tylko podatkowych oraz o obowiązującym fiskusa domniemaniu prowadzenia działalności przez przedsiębiorcę zgodnie z prawem (z dopuszczalnością przypadkowych potknięć, ale tylko do pierwszej znaczącej wpadki). A wszystko to ma znaleźć się w Kodeksie wolności gospodarczej, czyli w akcie wyższej rangi od ustawy, co utrudniłoby zbyt pochopne wycofywanie się z przyjętych rozwiązań.

Kibicujemy tym projektom, bo są one nie tylko w naszym interesie, ale bądźmy czujni, by nie rozmyły się w sejmowej gadaninie.

III. PODATKOWA KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW¹

1. ZANIM USIĄDZIESZ DO KSIĘGI

musisz wiedzieć, że podstawową formą opodatkowania działalności gospodarczej są tzw. zasady ogólne, a przychód uzyskany w wyniku tej działalności opodatkowany jest **zgodnie z wyborem podatnika** albo wg progresywnej skali podatkowej 19–30–40%², albo wg jednolitej stawki 19% (podatek liniowy).

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, spółki cywilne oraz spółki osobowe jawne i partnerskie, o ile ich ubiegłoroczny przychód ze sprzedaży towarów i usług oraz operacji finansowych (netto, bez VAT-u) nie przekroczył kwoty 3 022 000 zł³ zobowiązane są co do zasady do prowadzenia księgi przychodów i rozchodów, z prawem wyboru metody opodatkowania progresywnego lub liniowego. Podatnicy Ci, jeżeli ich ubiegłoroczny przychód nie przekroczył 150 000 euro (565 200 zł obrotu w 2007 r.) lub gdy dopiero rozpoczynają działalność, zamiast księgi mogą wybrać opodatkowanie ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, albo kartą podatkową (niektóre usługi, ale bez spółek handlowych). Wyboru tego mogą dokonać pod warunkiem, że do 20 stycznia roku podatkowego, w którym chcą zmienić formę opodatkowania lub na dzień przed uzyskaniem pierwszego przychodu (w firmach nowych) złożą w urzędzie skarbowym stosowne oświadczenie. Jeśli tego nie zrobią lub przekroczą ten termin, w bieżącym roku będą opodatkowani na zasadach ogólnych.

Niezależnie od tego, czy Twój ubiegłoroczny obrót przekroczył równowartość 150 000 euro księgę musisz prowadzić również i wtedy, gdy osiągasz w całości lub nawet w części przychód z tytułu:

- prowadzenia aptek, lombardów i kantorów,
- działalności w zakresie handlu częściami i akcesoriami do pojazdów mechanicznych,
- wykonywania czynności wyłączających z ryczałtu i wymienionych w zał. nr 2 do uor,
- wykonywania wolnych zawodów, które nie uzyskały prawa do opodatkowania ryczałtem lub kartą podatkową⁴,

a także gdy:

- wytwarzasz wyroby opodatkowane podatkiem akcyzowym,
- korzystasz z okresowego zwolnienia z podatku dochodowego (nie płacisz, ale księgę prowadzisz),
- rozpocząłeś działalność samodzielnie lub w formie spółki, w zakresie czynności, które dotychczas (w tym lub ubiegłym roku podatkowym) wykonywałeś na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczego stosunku pracy i nie złożyłeś jednocześnie w urzędzie oświadczenia, że nie będziesz obsługiwać swojego byłego pracodawcy (dotyczy to każdego wspólnika spółki), co wyłącza Cię z możliwości opodatkowania ryczałtem,
- wykonujesz działalność na podstawie umowy agencyjnej zawartej na podstawie odrębnych przepisów,

¹ Rozporządzenie Min. Finansów z 26 sierpnia 2003 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów – Dz.U. nr 152, poz. 1475, zm. Dz.U. nr 282 z 30 grudnia 2004 r.

² Od 2009 roku skala podatkowa ograniczona zostanie do dwóch przedziałów ze stawkami opodatkowania 18 i 32%.

³ Jest to równowartość kwoty 800.000 euro wg kursu średniego NBP w dniu 30 września 2007 r. (określone w ustawie o rachunkowości).

⁴ Na ryczałcie lub na karcie mogą być tylko lekarze, lekarze stomatolodzy, lekarze weterynarii, technicy dentyści, felczerzy, położne, pielęgniarki, tłumacze oraz nauczyciele-korepetytorzy, w ramach działalności wykonywanej wyłącznie i bez pośredników na rzecz osób fizycznych.

- otrzymałeś decyzję odmowną na Twój wniosek o opodatkowanie kartą podatkową lub zrzekłeś się tego opodatkowania w ciągu 14 dni od dnia doręczenia decyzji ustalającej tegoroczną stawkę.

Obowiązek prowadzenia księgi nie dotyczyłby Cię, gdybyś:

- prowadził księgi rachunkowe (handlowe),
- opłacał podatek dochodowy na podstawie karty podatkowej lub jako ryczałt od przychodów ewidencjonowanych,
- wykonywał czynności na umowę zlecenia lub o dzieło, zawartą z jednostką organizacyjną lub firmą, o ile usługi te nie wchodzą w zakres Twojej zaewidencjonowanej działalności gospodarczej,
- wykonywał usługi na zlecenie władającego nieruchomością (umowa zlecenia lub o dzieło) dla potrzeb tej nieruchomości,
- wykonywał zawód adwokata, ale tylko w zespole adwokackim,
- wyłączenie przewoził osoby i towary taborem konnym,
- sprzedawał środki trwałe po likwidacji firmy.

Rolnicy wykonujący jednocześnie działalność gospodarczą, dla potrzeb dokumentowania tej działalności (o ile nie wybiorą opodatkowania kartą) muszą prowadzić księgę przychodów i rozchodów. Jeżeli w gospodarstwie rolnym nie zatrudniają pracowników, członków rsp i robotników rolnych, a działalność gospodarczą prowadzą osobiście, ew. z udziałem wspólnie zamieszkałych członków rodziny i jeżeli roczny przychód z tej działalności nie przekracza 10 000 zł – mogą prowadzić księgę przychodów i rozchodów wg uproszczonego wzoru.

Jeżeli prowadzisz produkcję rolną, zaliczaną do działów specjalnych (szklarnie, kurniki), to sam decydujesz, czy będziesz prowadzić księgę przychodów i rozchodów. Jeśli się na to nie zdecydujesz, urząd obliczy Twoje dochody szacunkowo, wg obowiązujących stawek.

Urząd skarbowy na Twój wniosek, może Cię ponadto zwolnić z tego obowiązku z uwagi na wiek, stan zdrowia, (np. inwalidztwo) lub rodzaj i rozmiar (rozumiemy, że niewielki) prowadzonej działalności.

Jeśli nie czujesz się na siłach, na Twoje zlecenie księgę poprowadzi

biuro rachunkowe lub biuro doradztwa podatkowego

Nie zapomnij powiadomić w ciągu 7 dni urzędu skarbowego o zawarciu umowy z biurem, podając jego nazwę, adres i miejsce przechowywania ksiąg i ewidencji. Za sumę od 150 złotych wzwyż (ok. 1–1,5% od obrotu) masz kłopot z głową. Pracownik biura dwa – trzy razy w miesiącu zabierze od Ciebie wszystkie gromadzone dokumenty, uzupełni Twoją księgę i przygotuje niezbędne wyczerpania i deklaracje. Musi to zrobić najpóźniej do dnia 20-go następnego miesiąca. Niejednokrotnie zastąpi Cię również w urzędzie. Karuzela zmieniających się przepisów, panujący tam tłok w dniach rozliczeń i specyficzna atmosfera nerwowości i niepewności charakteryzująca większość tych urzędów nie są błahostką. Twoje nerwy nie zawsze to wytrzymają, a czas który tam stracisz to naprawdę jest pieniądź, choć nie wszyscy to jeszcze w pełni rozumiemy.

Księgi Twoje może poprowadzić osoba posiadająca licencję do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych lub licencję doradcy podatkowego. W tym drugim przypadku doradca pomoże Ci też we wszystkich spornych sprawach z fiskusem lub ZUS-em. Za wszelkie pomyłki w płatnościach podatków odpowiadasz osobiście, mimo że deklaracje mógł za Ciebie podpisywać Twój pełnomocnik, w tym wypadku przedstawiciel biura rachunkowego. Mając jednak umowę zawartą z biurem, w przypadku zakwestionowania księgi z powodu błędów rachunkowych i formalnych i obciążenia Cię zaległościami podatkowymi wraz z odsetkami, możesz dochodzić pokrycia swych strat przez biuro rachunkowe (doradcę) w postępowaniu cywilnym.

Jeżeli jednak postępowanie przed organem skarbowym kończy się dodatkowo grzywną z kodeksu karno-skarbowego, wymierzoną za uszczuplenie lub narażenie na uszczuplenie należności publicznoprawnej, odpowiedzialność ponosi także osoba, która na podstawie umowy lub faktycznego wykonywania zajmowała się sprawami gospodarczymi, a w szczególności finansowymi podatnika. Ubezpieczenia dla biur od tzw. błędów w sztuce lub inne szkody (np. wynikłe z utraty lub zniszczenia dokumentów, powstałe z przyczyn losowych) oferuje już większość towarzystw ubezpieczeniowych.

W przypadku licencjonowanych doradców podatkowych obowiązuje ich także ubezpieczenie od błędów w sztuce, czyli błędów merytorycznych. **Minimalna suma gwarancyjna od jednego zdarzenia** w przypadku usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych i podatkowych, a także jeżeli przedmiotem działalności jest doradztwo podatkowe **wynosi 10 000 euro**.

Księgowi wywalczyli prawo do usługowego prowadzenia ksiąg podatkowych, ale pamiętaj że musi to być formalne zlecenie potwierdzone umową. Cicha umowa ze znajomą księgową może być i tańszym w pierwszej chwili rozwiązaniem, ale jej wynagrodzenia nie wpiszesz w koszty, a za pomyłki odpowiesz sam.

Korzystanie z dobrodziejstw komputeryzacji i internetu pozwoli Ci na znaczne uproszczenie i przyspieszenie dosyć żmudnej czynności jaką jest prowadzenie księgowości. Możesz kupić odpowiednie oprogramowanie do swojego komputera i sam prowadzić księgowość. Dobry program poprowadzi Cię za rękę, podpowie, a wiele czynności wykona po prostu za Ciebie automatycznie.

Możesz także skorzystać z oferty **internetowej księgi p. i r.**, która ma bardziej cechy internetowego biura rachunkowego. Podpisanie umowy z firmą oferującą taką usługę, za niewygórowaną cenę abonamentu, dodaje Twojej działalności ogromnej mobilności. Możesz prowadzić zapisy księgowe z każdego miejsca na świecie, wystawiać faktury u klienta, rozliczyć się z ZUS-em i urzędem skarbowym będąc poza miejscem zamieszkania. Wystarczy wejść do kawiarenki internetowej lub skorzystać z komputera u znajomego, na wczasach, na lotnisku, aby uzyskać dostęp do wszystkich dokumentów firmy i funkcji jakie oferuje Ci bardzo rozbudowany program księgowy. W ramach abonamentu dostajesz także do wiadomości wszystkie zmiany i aktualizacje przepisów podatkowych, a w razie potrzeby masz możliwość uzyskania (mailem lub telefonicznie) porady doradcy podatkowego. Umieszczenie Twoich danych w profesjonalnym centrum zabezpiecza Cię przed awariami komputera, atakami wirusów oraz przed dostępem osób niepowołanych.